

6.2.2025

Puolustuspoliittinen osasto

Valtuuskunnan asettaminen Pariisin pöytäkirjaa täydentävästä sopimuksesta käytäviin sopimusneuvotteluihin Naton kanssa

Asian tausta

Suomi on osana Natoon liittymisen prosessia liittynyt Pohjois-Atlantin sopimuksen sopimuspuolten välillä niiden joukkojen asemasta tehtyyn sopimukseen (Nato SOFA, SopS 23 ja 24/2024) ja Pohjois-Atlantin sopimuksen mukaisesti perustettujen kansainvälisten sotilasesikuntien asemasta tehtyyn pöytäkirjaan (Pariisin pöytäkirja, SopS 25 ja 26/2024) huhtikuussa 2024. Pariisin pöytäkirjan mukaan pöytäkirjaa voidaan täydentää vastaanottajavaltion ja strategisen johto-esikunnan kahdenvälisellä sopimuksella.

Kesällä 2024 Naton puolustusministerit linjasivat ja huippukokous vahvisti Naton maavoimien johtoportaana (*Multi Corps Land Component Command, MC LCC*) sijoittamisen Suomeen. Naton MC LCC ja muut mahdollisesti Suomessa tulevaisuudessa toimivat Naton sotilasesikunnat ja muut sotilasorganisaatiot edellyttävät Pariisin pöytäkirjaa täydentävän sopimuksen (Supplementary Agreement, SA) tekemistä Naton strategisten johto-esikuntien, operaatiojohtoportaana johto-esikunnan (Supreme Headquarters Allied Powers Europe, SHAPE) ja transformaatiojohtoportaana johto-esikunnan (Headquarters Supreme Allied Commander Transformation, HQ SACT), kanssa.

Sopimuksen sisältö

SA-sopimus on sitova kansainvälinen sopimus. SA-sopimus täydentää Pariisin pöytäkirjaa, jossa määrätään mm. Naton strategisten johto-esikuntien oikeushenkilöllisyydestä sekä Naton kansainvälisten sotilasesikuntien ja niiden henkilöstön erioikeuksista ja vapauksista ulottamalla esimerkiksi Nato SOFAn maahantuloa, aseenkanto-oikeutta, tuomiovallan käyttöä, vahingonkorvausoikeutta, joukkojen turvallisuutta, hyödykkeiden ja palveluiden hankintaa, työntekijöitä, terveydenhuoltoa, veroja ja tulleja sekä ajoneuvoja koskevat määräykset sotilasesikuntiin ja niiden henkilöstöön. Pariisin pöytäkirjan sopimusmääräyksiä täydentävien määräysten lisäksi SA-sopimukseen sisältyy esimerkiksi tilojen ja kiinteistöjen käyttöä, koulutusta, lupia ja televiestintää koskevia määräyksiä.

SA-sopimuksella mahdollistetaan Naton kansainvälisten sotilasesikuntien ja -organisaatioiden tehokas toiminta. SA-sopimus soveltuu yleisesti kaikkiin isäntävaltiossa toimiviin Naton sotilasesikuntiin ja muihin sotilasorganisaatioihin kuten Naton osaamiskeskukseen (Center Of Excellence, COE).

Asian valmistelu

Sopimusneuvottelut on tarkoitus käynnistää maaliskuussa 2025 ja ne pyritään saattamaan loppuun vuoden 2025 aikana tai mahdollisimman pian. Neuvoteltu sopimus tulee Suomessa allekirjoittaa, hyväksyä ja voimaansaattaa perustuslain 8 luvun mukaisesti. Sopimuksen hyväksyminen edellyttää eduskunnan suostumusta.

6.2.2025

Puolustuspoliittinen osasto

Valtuuskunnan tehtävänä olisi sopimuksen neuvottelu sekä sen voimaansaattamista koskevan hallituksen esityksen valmistelu.

Valtuuskunnan kokoonpano

Valtuuskunnan puheenjohtajana olisi henkilöstöjohtaja Kati Virtanen puolustusministeriöstä ja varapuheenjohtajana yksikönpäällikkö Maria Guseff ulkoministeriöstä ja jäsenenä lainsäädäntöneuvos Annika Naskila (varajäsen lähetystöneuvos Mari Korhonen) ulkoministeriöstä, lainsäädäntöneuvos Lauri Koskentausta (varajäsen lainsäädäntöneuvos Kalle Mäenpää) oikeusministeriöstä, lainsäädäntöneuvos Tapio Puurunen (varajäsen johtava asiantuntija Mikko Hirvi) sisäministeriöstä, vanhempi hallitussihteeri Anna Korhola (varajäsen hallitussihteeri Eriikka Viisteensaari), erityisasiantuntija Samuli Puhakka (varajäsen erityisasiantuntija Sebastian Wassholm) ja osastoesiupseeri Antti-Ville Rusanen (varajäsen ylitarkastaja Janne Torvinen) puolustusministeriöstä, neuvotteleva virkamies Risto Sakki (varajäsen lainsäädäntöneuvos Jarmo Huotari) valtiovaraministeriöstä, hallitusneuvos Satu Paasilehto (varajäsen opetusneuvos Heli Nederström) opetus- ja kulttuuriministeriöstä, lainsäädäntöneuvos Hannu Miettinen (varajäsen erityisasiantuntija Leena Salin) maa- ja metsätalousministeriöstä, hallitusneuvos Janne Mänttari (varajäsen erityisasiantuntija Monika Mutanen) liikenne- ja viestintäministeriöstä, neuvotteleva virkamies Päivi Kantanen (varajäsen erityisasiantuntija Katja Peltola) työ- ja elinkeinoministeriöstä, lakimies Salla Paavilainen (varajäsen hallitusneuvos Merituuli Mähkä) sosiaali- ja terveysministeriöstä, lainsäädäntöneuvos Charlotta von Troil (varajäsen hallitussihteeri Laura Siili-Hakkarainen) ympäristöministeriöstä sekä sotilaslakimies Elina Juutilainen (varajäsen sotilaslakimies Kaisa Ala-Sankila) ja osastoesiupseeri, everstiluutnantti Kimmo Sirniö (varajäsen osastoesiupseeri, everstiluutnantti Antti Alahonko) Puolustusvoimien Pääesikunnasta. Puolustusministeriö oikeutettaisiin nimeämään valtuuskunnalle tarvittavat sihteerit. Valtuuskunta voisi työnsä aikana kuulla tarvittavia asiantuntijoita. Asiantuntijat voisivat neuvotteluiden sisällöstä riippuen myös osallistua neuvotteluihin. Valtuuskunta hoitaa tehtävänsä virkatyönä.

Toimivalta

VNOS 3 § 7 kohta.

Esitys

Valtioneuvosto asettaa valtuuskunnan Pariisin pöytäkirjaa täydentävästä sopimuksesta käytäviin sopimusneuvotteluihin Naton kanssa ja oikeuttaa puolustusministeriön määräämään valtuuskunnalle tarvittavat sihteerit.